

**Varbergs
kommun**

ANDT-strategi för Varbergs kommun

Dokumenttyp: Strategi	Dokumentnamn: ANDT-strategi	Diarienummer: KS 2015/0007
Beslutad av: Kommunstyrelsen	Beslutsdatum: 2015-09-29, § 188	Giltig till och med: Tills vidare
Gäller för: Varbergs kommun	Dokumentansvarig avdelning: Kommunkansliet	Senast reviderad:

**Varbergs
kommun**

ANDT-strategi för Varbergs kommun Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak

Inledning

Denna strategi beskriver gemensamma utgångspunkter och prioriteringar i det ANDT-förebyggande arbetet. Strategin ska fungera som ett stöd och en vägledning inom kommunens förvaltningar och bolag för att uppnå vision och övergripande mål i ANDT-policyen.

Det ANDT-förebyggande arbetet ska genomsyras av en helhetssyn vilket innebär att det ska präglas av ett:

- Folkhälsoperspektiv – utgår från befolkningsinriktade insatser och ett hälsofrämjande synsätt
- Barnperspektiv – barns rättigheter och möjligheter utifrån FN:s konvention om barns rättigheter beaktas
- Jämställdhetsperspektiv – som ger alla, oavsett kön, lika möjligheter
- Jämlikhetsperspektiv – individer med olika förutsättningar tillmäts samma betydelse

ANDT-målen ska tydliggöras på verksamhetsnivå i förvaltningarna och bolagen. Arbetet ska ske på alla nivåer och utgå från delaktighet och samverkan. För att nå resultat i ANDT-arbetet krävs en väl fungerande samverkan både inom kommunen och med externa aktörer.

Syfte

Kommunens ANDT-strategi:

- Visar ett samlat agerande i det främjande och förebyggande arbetet med ANDT-frågor
- Fastslår kommunens prioriteringar med ambitionen att arbeta förebyggande för en bättre folkhälsa, enligt Varbergs kommuns ANDT-policy

Övergripande mål

Varbergs kommun har prioriterat tre övergripande mål för ANDT-arbetet:

1. Varbergs kommun ska vara fritt från narkotika och dopningspreparat och med en minskad tobaks- och alkoholkonsumtion
2. Alla barn och ungdomar i Varberg ska ha en trygg uppväxt i miljöer fria från narkotika och dopning samt negativa konsekvenser av alkohol och tobak.
3. Riskbruk och skadeverkningar, på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningspreparat eller tobak, ska minska.

Genomförande

Insatserna bör i möjligaste mån baseras på tillgänglig kunskap och underlag om ANDT-läget i kommunen. För ett gott resultat i arbetet krävs resurser, uthållighet och långsiktighet tillsammans med en tydlig struktur och ansvarsfördelning.

I kommunens ANDT-arbete har samtliga nämnder och bolag ett gemensamt ansvar för att möjliggöra framgångsrika insatser med utgångspunkt från den egna verksamheten.

Arbeta i samverkan

För att uppnå målen i kommunens ANDT-policy samverkar samtliga nämnder, bolag och andra aktörer inom Varbergs kommun utifrån sitt ansvarsområde. Vi arbetar strategiskt och långsiktigt med samarbete över gränserna, såväl inom den kommunala verksamheten som med andra aktörer såsom Region Halland, Länsstyrelsen, Polisen, näringsliv och idéburna organisationer.

Det är viktigt att skapa en fungerande organisation med fasta strukturer för nätverk och samverkansforum och att dessa ges tydliga uppdrag och mandat att arbeta mot de övergripande ANDT-målen.

Främjande och förebyggande arbete

ANDT är en del av kommunens folkhälsoarbete som ska arbetas med på alla nivåer, tvärsektorielt och ur ett både främjande och förebyggande perspektiv. Det främjande arbetet handlar om att skapa gynnsamma förutsättningar för god hälsa. Det förebyggande arbetet har till uppgift att förhindra att skador uppstår eller att negativa beteenden utvecklas.

Ansvarsfördelning

Samtliga förvaltningar, verksamheter och bolag ska arbeta för att uppnå vision och övergripande mål i ANDT-policyn.

- Alla beslut i förvaltningar, nämnder och kommunala bolag ska, där det är aktuellt, ha ett *konsekvenstänkande* som ligger i linje med kommunens ANDT-mål.
- *Kommunfullmäktige* antar och reviderar ANDT-policyn.
- *Kommunstyrelsen* antar och reviderar ANDT-strategin samt har det övergripande ansvaret för implementering och uppföljning av både policy och strategi.
- Förvaltningarna och bolagen ansvarar för att årlig återkoppling till folkhälso- och trygghetsrådet sker. Samordningen hanteras av kommunstyrelsens förvaltning.

Uppföljning av ANDT-arbetet

Ansvariga verksamheter ska, genom olika mätinstrument, följa upp insatserna inom ANDT för att bekräfta att utvecklingen går åt rätt håll.

Folkhälso- och trygghetsrådet ska varje år initiera ett tillfälle där samtliga berörda nämnder och bolag redogör för hur ANDT-policyn implementeras och vilka åtgärder som vidtagits i de olika verksamheterna.

Varje förvaltning och bolag ska följa upp sitt ANDT-arbete.

Prioriterade områden

Mål 1 – Varbergs kommun ska vara fritt från narkotika och dopningspreparat och med en minskad tobaks- och alkoholkonsumtion

Arbeta förebyggande

Att arbeta förebyggande med ANDT kan innebära en mängd insatser på olika nivåer, det är viktigt att de metoder som används grundas på evidensbaserad forskning. Exempel på insatser av förebyggande karaktär som är viktiga att ha med i ett förebyggande arbete är:

- Kunskap hos personal om verksamma metoder inom aktuellt område
- Informationsspridning och kampanjer kopplat till andra aktiviteter
- Personer som arbetar med och runt unga har kunskap om och är vaksamma på signaler som tyder på bruk och missbruk av ANDT
- Utbilda skolpersonal i tidiga drogtecken
- Utbilda restaurangpersonal i tecken på droganvändande
- Stärka föräldrar och andra vuxna som förebilder för våra barn och ungdomar
- Tillsyn för att kontrollera efterlevnad av lagar och regler

Begränsa tillgängligheten av alkohol, narkotika, dopningspreparat och tobak

Olika tillgänglighetsbegränsande åtgärder är viktiga för att förhindra och minska konsumtion och debut av ANDT.

Varbergs kommun ska arbeta aktivt för att begränsa tillgängligheten av ANDT.

Genom en noggrann prövning för försäljning av alkohol och tobak samt en aktiv tillsyn i samverkan, lokala riktlinjer och utbildning kan tillgängligheten begränsas.

Mål 2 - Alla barn och ungdomar i Varberg ska ha en trygg uppväxt i miljöer fria från narkotika och dopning samt negativa konsekvenser av alkohol och tobak

Senarelägga debutåldern för alkohol samt minska bruket av alkohol och tobak hos ungdomar

Insatserna ska riktas till föräldrar, vuxna som arbetar med barn och ungdomar samt barnen och ungdomarna själva. Viktiga arenor för att erbjuda ANDT-fria miljöer för barn och ungdomar är barnomsorg, skola, ungdomsgårdar samt föreningslivet.

På mötesplatser där barn och ungdomar vistas stor del av sin tid bör ett förhållningssätt till alkohol och tobak vara förankrat och som följer antagen ANDT-policy i kommunen. Vi kan stödja dessa mötesplatser genom att erbjuda vuxna som arbetar med barn och ungdomar information och kunskap om hur de kan förebygga alkohol, narkotika, dopning och tobaksanvändning hos barn och ungdomar.

Det är viktigt att de vuxna som kommer i kontakt med unga använder sig av aktuell kunskap för att stärka barn och ungdomar så att de kan, vill och vågar säga nej till alkohol, narkotika, dopning och tobak. De förebyggande insatserna behöver samordnas och utvecklas kontinuerligt mellan olika aktörer.

Erbjuda föräldrastöd

Föräldrar ska ges möjlighet att ta del av aktuell information och kunskap om alkohol, narkotika, dopning och tobak så att de kan förhålla sig på ett konstruktivt sätt mot sina barn och ungdomar i dessa frågor. Föräldrar ska ges utrymme att diskutera sitt förhållningssätt till alkohol, narkotika, dopning och tobak vid till exempel föräldramöten i skolan.

Särskilt stor vikt ska läggas på föräldrarnas roll i det förebyggande arbetet mot ungdomars alkoholförtäring och tobaksanvändning. Genom att erbjuda föräldrautbildning, med målet att stärka föräldrar att kunna ta sitt föräldraansvar och att ha en god relation till sina barn, kan barn och unga ges en trygg uppväxt.

Uppmärksamma och arbeta med barn och ungdomar i riskutsatta miljöer

Barn och ungdomar i utsatta miljöer löper större risk att själva utveckla ett ANDT-beroende. Därför är det extra viktigt att erbjuda kvalificerat stöd och metoder för barn och ungdomar som lever i en familj där det finns missbruk/beroende, psykisk sjukdom och/eller hot och våld.

Planering av det offentliga rummet

Vid planerandet av nya och befintliga utemiljöer ska ANDT-perspektivet utifrån barn och ungdomars behov beaktas. Vi har ett gemensamt ansvar att skapa hälsofrämjande attraktiva mötesplatser i Varbergs kommun.

Mål 3 – Riskbruk¹ och skadeverkningar, på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningspreparat eller tobak, ska minska**Minska våld och övrig brottslighet som är alkohol, narkotika och dopningsrelaterad**

Det krogrelaterade våldet hänger ihop med hög alkoholkonsumtion och användning av narkotiska preparat. Därför är det viktigt med samverkan mellan representanter för kommun, polis, krögare och ordningsvakter.

Personer som begått brott under alkohol- eller narkotikapåverkan eller som omhändertagits enligt lagen om omhändertagande av berusade personer ska ges information om vart de kan vända sig om de är i behov av stöd.

Våldet mot kvinnor sker ofta i kombination med ANDT-bruk. Kvinnor som lever i eller har brutit upp från relationer där våld förekommer är i behov av omfattande stöd. Genom att stötta dessa kvinnor kan också barnen skyddas från att växa upp i en riskutsatt miljö.

Erbjuda stöd och vård vid missbruk eller beroende

Det ska vara enkelt för kommuninvånarna att få tillgång till information om vart de kan vända sig om de är i behov av vård och behandling. Stöd och vård i ett tidigt skede är gynnsamt för alla parter, inte minst för barn och ungdomar. All vård och behandling ska utgå från individens behov.

Alkohol, narkotika och dopning ska inte förekomma i trafiken, på arbetsplatsen eller under graviditet

För att minska skadeverkningar av alkohol och narkotika krävs en gemensam strävan att trafik, arbetsplatser och graviditet ska vara fria från alkohol och narkotika.

Genom ökad medvetenhet om riskerna med ANDT-användning kan skadeverkningarna minska. Detta kan nås genom utbildning samt att använda sig av evidensbaserade metoder, uppmuntra till ANDT-politics på arbetsplatserna och genom att ge information till trafikanter och till gravida, vilket kan ske i samverkan med landsting och polis.

² Riskbruk handlar om den alkoholkonsumtion som, om den fortsätter, riskerar att leda till ett missbruk och medicinska skador men där problemen ännu inte är allvarliga.